

Jiráskovo gymnázium, Náchod, Řezníčkova 451

Kritéria hodnocení profilové části maturitní zkoušky 2024 z Českého jazyka a literatury

Zkouška z Českého jazyka a literatury je zkouška komplexní, složená z ústní části a písemné práce.

Úspěšné složení komplexní zkoušky je podmíněno úspěšným složením každé z dílčích zkoušek – písemné práce a ústní zkoušky. Výsledná známka na maturitním vysvědčení z Českého jazyka a literatury je dána takto - 40 % hodnocení tvoří písemná část maturitní zkoušky, 60 % ústní část maturitní zkoušky.

Kritéria hodnocení písemné práce

Písemná část maturitní zkoušky z Českého jazyka a literatury je hodnocená v níže uvedených 3 kritériích, výsledné hodnocení písemné práce je součtem udělených bodů za jednotlivá kritéria.

I. Zpracování zadání

I.A Text odpovídá zadanému tématu

I.B Text odpovídá zadané komunikační situaci a zároveň zadanému slohovému útvaru

II. Pravopis a slovní zásoba

II.A Výskyt pravopisných a tvaroslovných chyb

II.B Slovní zásoba a její využití

III. Výstavba větných celků a kompozice

III.A Výstavba větných celků a syntaktické prostředky, čtenářský komfort adresáta

III.B Kompozice, členění textu, argumentace

Každé dílčí kritérium je hodnoceno body na škále v následujícím rozmezí 0-1-2-3-4-5, **maximální dosažitelný počet bodů je 30.**

Pokud je písemná práce v dílčím kritériu I.A nebo I.B hodnocena počtem bodů 0, dále se písemná práce nehodnotí a výsledný počet bodů za písemnou práci je 0 bodů. Závazně se hodnotí 0 body, pokud text splňuje alespoň jednu z těchto charakteristik:

- písemná práce nesplňuje požadavky na dílčí kritérium 1A: **text se prokazatelně nevztahuje k zadanému tématu, reflektuje zcela jiné téma;**
- písemná práce nesplňuje požadavky na dílčí kritérium 1B: **text prokazatelně nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru a reaguje na jiné vymezení komunikační situace;**
- písemná práce nesplňuje požadavky na stanovený minimální rozsah: **text nesplňuje požadovaný rozsah slov (tj. minimálně 250 slov).**

Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka. V případě prokazatelného převzetí textu z dostupného zdroje (ze zadání) se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, a tudíž není předmětem hodnocení.

Jako jedno slovo se počítají:

- předložky jednoslovné (s = 1 slovo; za účelem = 2 slova);
- spojky;
- zájmena;
- citoslovce (ach ouvej = 2 slova);
- zkratky a zkratková slova (JAMU = 1 slovo; Čedok = 1 slovo);
- víceslovná vlastní jména a názvy (Petr Novák = 1 slovo; Žďár nad Sázavou = 1 slovo);
- číslovky (5 lidí = 2 slova; pět lidí = 2 slova; sedm set dvacet korun = 2 slova);
- rozepsané datum (10. října 2013 = 1 slovo; V Praze 25. května 2013 = 3 slova);
- adresy (pepa@seznam.cz) = 1 slovo; Máchova 20 = 1 slovo; 170 00 Praha 7 – Holešovice = 1 slovo);
- složená přídavná jména (česko-anglický slovník = 2 slova).

Dílčí zkoušku konanou formou písemné práce vykoná žák úspěšně, pokud dosáhne minimálně 12 bodů.

Kritéria hodnocení ústní zkoušky

Ústní část maturitní zkoušky z Českého jazyka a literatury je hodnocena v níže uvedených 4 kritériích, výsledné hodnocení ústní zkoušky je součtem udělených bodů za jednotlivá kritéria.

1. Analýza uměleckého textu
  - I. část: téma a motiv, časoprostor, kompoziční výstavba, literární druh a žánr
  - II. část: vypravěč / lyrický subjekt, postava, vyprávěcí způsoby, typy promluv, veršová výstavba
  - III. část: jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku, tropy a figury a jejich funkce ve výňatku
2. Literárněhistorický kontext literárního díla
3. Analýza neuměleckého textu
  - I. část: část: porozumění textu, charakteristika komunikační situace
  - II. část: část: funkčně stylové charakteristiky textu, jazykové prostředky
4. Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury

První a třetí kritérium je rozčleněno na dílčí kritéria, žák je tedy hodnocen celkem v 7 oblastech. Každé kritérium, resp. dílčí kritérium je hodnoceno na bodové škále 0–1–2–3–4. **Maximální dosažitelný počet bodů je celkově v ústní zkoušce 28 bodů.**

Pro hodnocení ústní zkoušky platí následující **vnitřní podmínky** hodnocení.

Pro analýzu uměleckého textu (1. kritérium) a literárněhistorický kontext literárního díla (2. kritérium) platí:

1. Za první a druhé kritérium dohromady musí žák získat alespoň 4 body. Pokud získá méně než 4 body, je za ústní zkoušku celkově hodnocen 0 body.
2. Za kritérium analýza uměleckého textu musí žák získat alespoň 3 body. Pokud získá méně než 3 body, je za ústní zkoušku celkově hodnocen 0 body.

Hodnocení kritéria výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury se vztahuje k výkonu žáka v průběhu celé zkoušky. Pro toto kritérium platí vnitřní podmínka hodnocení:

3. Pokud žák získá v některé z dílčích částí ústní zkoušky (tzn. v I. až III. části analýzy uměleckého textu a/nebo v rámci charakteristiky literárněhistorického kontextu a/nebo v I. až II. části analýzy neuměleckého textu) 0 bodů, může být v kritériu výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury hodnocen maximálně 3 body.

Dílčí zkoušku konanou formou ústní zkoušky vykoná žák úspěšně, pokud dosáhne minimálně 13 bodů.

Celkové hodnocení profilové zkoušky z Českého jazyka a literatury

Pokud žák neuspěl z některé dílčí zkoušky, je klasifikován nedostatečně.

Dosažené body z dílčích zkoušek se převedou na výslednou známku takto:

- 1) Poměr písemné a ústní části maturitní zkoušky z Českého jazyka a literatury musí být: 40% písemná část a 60% ústní část. **Proto se body z ústní zkoušky vynásobí koeficientem 45/28.**
- 2) Body získané za ústní zkoušku vynásobené koeficientem se bez zaokrouhlení sečtou s body získanými za písemnou práci. Celkem lze získat maximálně 75 bodů.
- 3) Znáмка se přiřadí dle následující tabulky:

Počet získaných bodů	Klasifikace
> 65,25 b.	1 - výborný
(54,75, 65,25>	2 - chvalitebný
(43,5, 54,75>	3 - dobrý
<32,25, 43,5>	4 - dostatečný
<0, 32,25)	5 - nedostatečný

Pavel Škoda, ředitel školy

1. Vytvoření textu podle zadaných kritérií
1A – téma, obsah
1B – komunikační situace, slohový útvar
2. Funkční užití jazykových prostředků
2A – pravopis, tvarosloví a slovtvorba
2B – lexikum: <ul style="list-style-type: none">
• adekvátnost jazykových prostředků vzhledem ke komunikační situaci / slohovému útvaru
• použití pojmenování v odpovídajícím významu
• šíře a pestrost slovní zásoby
3. Syntaktická a kompoziční výstavba textu
3A – větná syntax, textová koheze: <ul style="list-style-type: none">
• výstavba větných celků
• odkazování v textu
• prostředky textové návaznosti
3B – nadvětná syntax, koherence textu: <ul style="list-style-type: none">
• kompozice textu
• strukturovanost a členění textu
• soudržnost textu
• způsob vedení argumentace

ČJL – BODOVÁ ŠKÁLA HODNOCENÍ PÍSEMNÝCH PRACÍ

	0	1	2	3	4	5
1A	<ul style="list-style-type: none"> Text se nevztahuje k zadanému tématu. 	<ul style="list-style-type: none"> Text se od zadaného tématu podstatně odklání a/nebo je téma zpracováno povrchně. 	<ul style="list-style-type: none"> Text se od zadaného tématu v některých pasážích odklání a/nebo jsou některé textové pasáže povrchní. 	<ul style="list-style-type: none"> Text v zásadě odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno v zásadě funkčně. 	<ul style="list-style-type: none"> Text odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno funkčně. 	<ul style="list-style-type: none"> Text plně odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno plně funkčně.
1B	<ul style="list-style-type: none"> Text prokazatelně nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru a reaguje na jiné vymezení komunikační situace. 	<ul style="list-style-type: none"> Text vykazuje značné nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvaru. 	<ul style="list-style-type: none"> Text vykazuje nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvaru. 	<ul style="list-style-type: none"> Text v zásadě odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru. 	<ul style="list-style-type: none"> Text odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru. 	<ul style="list-style-type: none"> Text plně odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.
2A	<ul style="list-style-type: none"> Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve vysoké míře (10 a více chyb)¹. Chyby mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve větší míře (8-9 chyb). Chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují často (6-7 chyb). Některé chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují jen ojediněle (4-5 chyb). Chyby v zásadě nemají vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují jen ojediněle (2-3 chyby). Chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Pravopisné a tvaroslovné chyby se téměř nevyskytují (0-1 chyba). Případné chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.
2B	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba je nemotivovaně chudá až primitivní. V textu se vyskytují ve vysoké míře výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení zásadně narušuje porozumění textu. 	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba je nemotivovaně chudá. V textu se ve větší míře vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení narušuje porozumění textu. 	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba je spíše chudá. V textu se často vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení občas narušuje porozumění textu. 	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba je vzhledem ke zvolenému zadání postačující, ale nikoli potřebně pestrá a bohatá. V textu se místy vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení v zásadě nenarušuje porozumění textu. 	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba je spíše bohatá, rozmanité lexikální prostředky jsou téměř vždy funkční. V textu se jen ojediněle vyskytne výraz, který je nevhodně volený vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení nenarušuje porozumění textu. 	<ul style="list-style-type: none"> Slovní zásoba je motivovaně bohatá, rozmanité lexikální prostředky jsou plně funkční. V textu se nevyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení nenarušuje porozumění textu.
3A	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá až primitivní, nebo je ve vysoké míře přetížena. Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují ve vysoké míře. Nedostatky mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá, nebo je ve větší míře přetížena. Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují ve větší míře. Nedostatky mají vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba větných celků je spíše jednoduchá, nebo přetížena. Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují občas. Nedostatky mají občas vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba větných celků je v zásadě promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci v zásadě funkční. Místy se v textu objevují syntaktické nedostatky. Nedostatky mají místy vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci téměř vždy funkční. Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují jen ojediněle. Nedostatky nemají vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci plně funkční. Syntaktické nedostatky se v textu téměř nevyskytují. Čtenářský komfort adresáta není narušován.
3B	<ul style="list-style-type: none"> Text je nesoudržný a chaotický. Členění textu je nelogické. Text je argumentačně nezvládnutý. Adresát musí vynaložit velké úsilí, aby se v textu zorientoval, nebo se v textu neorientuje vůbec. 	<ul style="list-style-type: none"> Kompozice textu je nepřehledná. V členění textu se ve větší míře vyskytují nedostatky. Argumentace je ve větší míře nesrozumitelná. Adresát musí vynaložit úsilí, aby se v textu zorientoval. 	<ul style="list-style-type: none"> Kompozice textu je spíše nahodilá. V členění textu se často vyskytují nedostatky. Argumentace je občas nesrozumitelná. Organizace textu má vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Kompozice textu je v zásadě vyvážená. Text je až na malé nedostatky vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je v zásadě srozumitelná. Organizace textu v zásadě nemá vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Kompozice textu je promyšlená a vyvážená. Text je vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je srozumitelná. Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta. 	<ul style="list-style-type: none"> Kompozice textu je precizní. Text je vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je velmi vyspělá. Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.

¹ Kvantifikace chyb se vztahuje pouze ke kritériu 2A. Určený interval uvádí počet tzv. „hrubých“ chyb, dvě „malé“ chyby odpovídají jedné „hrubé“. Případné chyby v bodovém pásmu 4 a 5 bodů nemají závažný charakter, viz metodický materiál.

KRITÉRIUM	OVĚŘOVANÉ VĚDOMOSTI A DOVEDNOSTI
ANALÝZA UMĚLECKÉHO TEXTU	I. část <ul style="list-style-type: none"> • zasazení výňatku do kontextu díla • téma a motiv • časoprostor • kompoziční výstavba • literární druh a žánr
	II. část <ul style="list-style-type: none"> • vypravěč / lyrický subjekt • postava • vyprávěcí způsoby • typy promluv • veršová výstavba
	III. část <ul style="list-style-type: none"> • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku • tropy a figury a jejich funkce ve výňatku
LITERÁRNĚHISTORICKÝ KONTEXT LITERÁRNÍHO DÍLA	<ul style="list-style-type: none"> • kontext autorovy tvorby • literární / obecně kulturní kontext
ANALÝZA NEUMĚLECKÉHO TEXTU	I. část <ul style="list-style-type: none"> • souvislost mezi výňatky • hlavní myšlenka textu • podstatné a nepodstatné informace • různé možné způsoby čtení a interpretace textu • domněnky a fakta • komunikační situace (např. účel, adresát)
	II. část <ul style="list-style-type: none"> • funkční styl • slohový postup • slohový útvar • kompoziční výstavba výňatku • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

ČJL – BODOVÁ ŠKÁLA HODNOCENÍ ÚSTNÍ ZKOUŠKY

	0	1	2	3	4
ANALÝZA UMĚLECKÉHO A NEUMĚLECKÉHO TEXTU	<ul style="list-style-type: none"> •Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře. •Analýza textu je nedostatečná. •Tvrzení jsou nedostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi. 	<ul style="list-style-type: none"> •Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře. •Analýza textu je dostatečná. •Tvrzení jsou dostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi. 	<ul style="list-style-type: none"> •Ve sdělení se občas objevují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná občas. •Analýza textu je dobrá. •Tvrzení jsou dobře doložena konkrétními textovými pasážemi. 	<ul style="list-style-type: none"> •Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. •Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle. •Analýza textu je velmi dobrá. •Tvrzení jsou velmi dobře doložena konkrétními textovými pasážemi. 	<ul style="list-style-type: none"> •Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. •Pomoc zkoušejícího není nutná. •Analýza textu je výborná. •Tvrzení jsou výborně doložena konkrétními textovými pasážemi.
CHARAKTERISTIKA LITERÁRNĚHISTORICKÉHO KONTEXTU	<ul style="list-style-type: none"> •Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře. 	<ul style="list-style-type: none"> •Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře. 	<ul style="list-style-type: none"> •Ve sdělení se občas objevují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná občas. 	<ul style="list-style-type: none"> •Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. •Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle. 	<ul style="list-style-type: none"> •Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. •Pomoc zkoušejícího není nutná.
VÝPOVĚĎ V SOULADU S JAZYKOVÝMI NORMAMI A ZÁSADAMI JAZYKOVÉ KULTURY	<ul style="list-style-type: none"> •Výpověď je ve vysoké míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. •Projev není plynulý, v jeho strukturaci se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. <i>nebo</i> •Projev nelze hodnotit, žák téměř nebo vůbec nekomunikuje. •Argumentace je nedostatečná. 	<ul style="list-style-type: none"> •Výpověď je ve větší míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. •Projev není plynulý, v jeho strukturaci se ve větší míře vyskytují nedostatky. •Argumentace je dostatečná. 	<ul style="list-style-type: none"> •Výpověď je občas v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. •Projev není občas plynulý, v jeho strukturaci se občas vyskytují nedostatky. •Argumentace je dobrá. 	<ul style="list-style-type: none"> •Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se objevují ojediněle. •Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se objevují ojediněle. •Argumentace je velmi dobrá. 	<ul style="list-style-type: none"> •Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se téměř nevyskytují. •Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se téměř nevyskytují. •Argumentace je výborná.